

Mentor: Domen Zupančič

Pripravil: Domen Zupančič

**Modri stol 2009 /
Wise chair 2009****Organizacija**

UL Fakulteta za arhitekturo; Vrtec Jelka, Ljubljana; UNESCO Slovenija.

Kraj, datum

Ljubljana, februar - april 2009.

Sodelujoči**Mentor:** doc.dr. Domen Zupančič; **somentorica:** Martina Trontelj Hočevnar univ. dipl. vzg.; **študenti:** Urška Oražem, Daša Žerovnik, Mateja Žerjal, Kristina Maršič, Nina Cestnik, Živa Repovž, Blanka Defar, Nena Lamut Mihajlovič, Lucija Lautar, Ana Vidic; otroci II. starostnega obdobja (oddelek Bibe).**Pokrovitelji**

Delavnica je bila izvedena brez denarnih sredstev. Izvedena je bila izključno z donacijami podjetij. Papirne tulce smo pridobili iz kopirnice Printam.si, Eipprova 9, Ljubljana. Kartonske plošče je doniralo podjetje Valkarton, Podjetje za proizvodnjo in predelavo valovitega kartona d.o.o. iz Logatca.

Predstavitve

- Razstava v vrtcu Jelka, enota Jelka, razstava v Cankarjevem domu (v okviru 9. Festivala za tretje življenjsko obdobje, ZOTKS, ZDUS).
- Znanstveni članki: Martina Trontelj Hočevnar, Ustvarjalen nekonvencionalen pristop k Unesco projektu "Modri stol" (Likovna vzgoja 47-48, Let.: X, str.: 29-33);
- Domen Zupančič, Cardboard modelling methods. AR, Arhit. razisk. (Tisk. izd.), 2010, [Št.] 1, str. 85;
- Domen Zupančič, Modri stol. V: BUCIK, Nataša (ur.), POŽAR MATIJAŠIČ, Nada (ur.), PIRC, Vlado (ur.). Kulturno-umetnostna vzgoja : priročnik s primeri dobre prakse iz vrtcev, osnovnih in srednjih šol. 1. izd. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2011, str. 196-200;
- Dodatne arhitekturne delavnice v vrtcu na temo kartona (delavnica Jama, delavnica Fizika); prispevki na simpozijih in kongresih likovnih pedagogov (Bienale po Fabianijevih poteh; Praga ČVUT: Paper furniture: examples of cardboard modelling methods. Praga, 2009.)
- Za namene delavnice je bila izdelana projektna naloga s smernicami oblikovanja s sendvič valovitimi kartonskimi ploščami, papirnati tulci in razpoložljivo opremo vrtca.

Tema delavnice

Na podlagi dobrega sodelovanja med Fakulteto za arhitekturo UL in VVZ Vrtec Jelka v letu 2007/2008 je nastala nova arhitekturna pedagoška delavnica **modri stol**. Pri delavnici so sodelovali otroci, vzgojitelji, študentke in mentor; v tehničnem pogledu je bila delavnica medgeneracijska in med organizacijska vez znanja, druženja in vzgoje. Projekt Modri stol se izvaja pod okriljem organizacije UNESCO, torej organizacije s poslanstvom, da pomaga vsem ljudem, da jim omogoča enake možnosti razvoja, šolanja in prenosa kulturnih vrednot ne glede na starost, spol, etnično pripadnost ali druge medrasne razlike. Osnovno vodilo projekta Modri stol je v tem, da predstavlja

modrost življenja in razvoj zdravih jasnih medčloveških odnosov - poslušanje, pogovor in dialog med generacijami. Pri zasnovi delavnice je bilo teoretično težišče v spoznavanju novih vrednot in odkrivanje tabujev in učenje.

Kako zasnovati sodelovanje med otroci starimi med 4 - 6 let in študenti? Kako določiti razmejnico med delom otrok in delom študentov? Kje postaviti mejo mentorstva med vzgojiteljico in mentorjem? Kaj je rezultat, je to tisto otipljivo ali tisto naučeno? To so bila nekatera vprašanja, ki sva si jih zastavljala z Martino. Na koncu sva našla ključ in najin modri stol - delo otrok nima meje, delo študentov nima meje in najina vloga je opazovati brisanje mej med dvema generacijama in postavljanje novih odnosov med njimi. Vse ostalo je le struktura, ki omogoča zavedanje potreb drugih in lastnih želja.

Za delavnico sem pripravil uvodni tekst s povabilom k sodelovanju:

Šola ali vrtec izbere stol, ga pobarva z modro barvo in mu nameni posebno mesto - postane stol za posebne goste. Gost sedi na njem in pripoveduje zgodbe ali pa recitira poezijo. Na stolah se pojavijo tudi dodatna sporočila, kot so citati in modrosti. Načeloma je stol modre barve, kar predstavlja modrost.

Modri stol ne ostane le v domačem okolju, stol se seli tudi v razne galerije, kulturne domove, domove za starejše, torej je mobilni kos pohištva. Navadno na njem sedi le en človek, lahko pa se mu pridruži še kakšen poslušalec.

Izdelovanje stola je vedno skupinsko, saj delo v skupini zahteva komunikacijo med udeleženci, sprejemanje mnenj drugih zagovarjanje lastnih idej in krepi ustvarjalnost. Delo v skupinah razvija socialno občutljivost. Bolj kot samo delo v skupinah je priporočljivo, da so skupine sestavljene iz članov iz različnih kulturnih in jezikovnih okolij.

Sodelovanje med fakulteto (študentke) in vrtcem (otroci) ima zanimivo pot, saj gre za primerjavo različnih pedagoških pristopov, ki nas privedejo do različnih rezultatov v okviru istega projekta.

Poleg kulturnega pomena projekta bo naša naloga na fakulteti dokaj zahtevna. Zasnovati bo potrebno klop oz. kompozicijo stolov, ki bo zagotavljala udobno sedenje trem osebam in morda še dodatne funkcije. Nalogo lahko strnem v tri točke:

- razmislek o detajlu,
- kako uporabiti staro pohištvo, karton in kartonske cevi pri zasnovi nove opreme
- in narediti uporaben in mobilni element.

Arhitekturna delavnica ni reševala prostorskih zagat temveč tiste, ki nastanejo v naših glavah nas odraslih. Iskričnost otroške domišljije tako elegantno ruši medgeneracijske predstave o nečem, kar bi v naših očeh moralo biti samo tako in kar je v otroški domišljiji tako in še boljše in še malo drugače. Delavnica je pokazala, da je smeh, veselje in igra dobra popotnica za celo življenje, vse ostalo je zgolj balast socialnih okvirjev in kulturnih dogem.

Slika 1: Papirnati stol [Nina Cestnik, Živa Repovž in Ana Vidic].

Slika 2: Papirnati stol iz tulcev in z dvema obstoječima stoloma [Kristina Maršič, Daša Žerovnik, Mateja Žerjal].

Slika 3: Stol - trim element [Blanka Defar, Nene Lamut, Lucija Lautar].

Slika 4: Gugalnik [Urška Oražem].